

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи  Н.В. Михальченко
«30» серпня 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТИЛІСТИКА

Ступінь «бакалавра»

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

ОПП: Англійська та друга іноземна мова (німецька)

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Мироненко Т.П., професор кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти.

Добровольська Л.С., доцент кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ: Т. М. Яблонська, доктор педагогічних наук, професор кафедри західних та східних мов та методики їх навчання ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

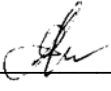
Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 28.08. 2023 р.

Завідувач кафедри германської філології  (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії  (Дем'яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від 30.08.2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету 

Анотація

Курс «**Стилістика**» містить необхідний теоретичний матеріал, який знайомить студентів зі стилями мови, стилістичною диференціацією лексичних і граматичних засобів англійської мови, прийомами найбільш доцільного їх використання у відповідності до змісту тексту, його жанром, цільовим призначенням і загальної експресивної спрямованістю. Практична частина курсу містить матеріал по закріпленню теоретичних знань, виявлення причин стилістичної інтерференції і тексти різних жанрів для стилістичного аналізу. Метою курсу Стилістики є ознайомлення студентів з виразовими засобами та стилістичними прийомами в англійській мові, формування у студентів умінь і навичок при стилістичному аналізі текстів. Крім того, студенти вивчають характерні особливості функціональних стилів в рідній та іноземній мовах. Викладання даної навчальної дисципліни будується на поєднанні лекцій, практичних занять та різних форм самостійної роботи студентів із урахуванням предметно-мовного інтегрованого навчання.

Робоча програма курсу оновлена у рамках проєкту Еразмус + 610427-EE-2019-EPPKA2-CBHE-JP Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration/ «Підготовка вчителів іноземних мов як шлях до багатомовної освіти та євроінтеграції України» (MultiEd) (Наказ МНУ № 82 від 24.02. 2020р.)

Ключові слова: стиль, стилістичні засоби та прийоми, стилістична диференціація, конотація, денотація.

Summary

The course «**Stylistics**» comprises of necessary theoretical material students need to understand, i.e. language styles, stylistic differentiation of lexical and grammatical means of the English language, methods of their most appropriate use in accordance with the content of the text, its genre, purpose and general expressive function. The practical part of the course presupposes the material for consolidating theoretical knowledge, identifying the causes of stylistic interference and texts of various genres for stylistic analysis. The objective of the course Stylistics is to acquaint students with the means of expression and stylistic devices in English, the formation of students' skills in stylistic interpretation of texts. In addition, the students learn characteristics of functional styles in native and foreign languages. The teaching of this discipline is based on a combination of lectures, practical classes and various forms of independent work of students.

The course is taught by the combination of lectures and practical classes and various forms of independent work of students on the basis of CLIL.

The course is updated in terms of Erasmus + project 610427-EE-2019-EPPKA2-CBHE-JP «Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration» (MultiEd) (The Order of the University № 82 from 24.02. 2020).

Key words: style, expressive means and stylistic devices, stylistic differentiation, connotation, denotation

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Стилістика” складена доктором філософії у галузі освіти, доцентом Мироненко Т.П. та доктором філософії у галузі освіти, доцентом Добровольською Л.С. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), Предметної спеціальності: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)), ОП: «Англійська та друга іноземна мова (німецька)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є стилістичні засоби та прийоми англійської мови, англомовні художні тексти.

Міждисциплінарні зв'язки: з теоретичними дисциплінами «Лексикологія», «Література країни мова якої вивчається», «Історія основної мови» та «Практичним курсом англійської мови».

1. Мета курсу: ознайомити студентів з основними стилістичними категоріями, з сучасними уявленнями про комунікативні і номінативних ресурси мовної системи, про принципи вибору і використання мовних засобів для передачі думок і відчуттів з метою досягнення певних прагматичних результатів у різних умовах спілкування; дати студентам поглиблене уявлення про характер і особливості функціонування мови насамперед літературної мови у всіх основних сферах людської діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розвиток у студентів уміння користуватися стилістичним понятійним апаратом і категоріями даної дисципліни;
- навчання методам дослідження всього комплексу різнорівневих стилістичних ресурсів і методам поглибленого аналізу й інтерпретації мовних творів і текстів різної функціонально-стильової і жанрової приналежності з врахуванням особливостей комунікативного акту його прагматичних і структурно-композиційних характеристик, когнітивних, культурологічних і інших чинників;
- формування у студентів уміння працювати з науковою літературою, аналітично осмислювати і узагальнювати теоретичні положення, навичок самостійного наукового пошуку і адекватного викладу його результатів;
- вироблення у студентів навичок наукового підходу до роботи над текстом уміння знаходити у тексті основної інформації і викладати її у відношенні з принципами певної моделі (функціонального стилю, жанру) письмової і усної комунікації
- формування у студентів уміння продукувати мовні твори, намагаючись досягти найбільшої відповідності форми і змісту, логічної чіткості і точного лексико-стилістичного оформлення як на рівні висловлення так і на рівні цілого тексту (з точки зору найбільш ефективного і доречного вживання стилістичних ресурсів мови).
- **Передумови для вивчення дисципліни:** курс тісно пов'язаний із «теоретичними лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв на попередніх курсах навчання

(«Лексикологія», «Історія основної мови», «Література країни, мова якої вивчається»).

Навчальна дисципліна складається з 5-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземною мовами усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані.

ПРН 3. Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості мистецтва слова, історію англійської мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 9. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 10. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 11. Аналізувати структурні одиниці рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 12. Аналізувати й інтерпретувати англійськомовні тексти різних функціональних стилів, у тому числі художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 13. Використовувати іноземні мови (англійську та німецьку) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати поглиблені когнітивні та практичні вміння/навички, майстерність та інноваційність при розв'язанні складних професійно орієнтованих задач.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

II. Фахові компетентності (ФК):

ФК 4. Здатність ефективно використовувати основну та другу іноземну мови в усній та письмовій формах, у різних функціональних стилях (офіційному, неофіційному, нейтральному) з метою здійснення комунікативної діяльності у навчальній і професійній сферах

ФК 5. Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне наукове мікродослідження за фахом на науково-методологічних та етично-правових засадах, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та доносити до фахівців і нефахівців його результати.

ФК 6. Здатність вільно оперувати спеціальною фаховою термінологією для розв'язання навчальних і професійних завдань.

ФК 9. Здатність критично оцінювати свої знання, організовувати та керувати власним професійним розвитком і своїх колег у сфері вивчення та навчання іноземних мов.

ФК 10. Володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями досліджуваної мови.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Стилістика англійської мови

Кредит 1. Стилістика як наука.

Тема 1. Стилістика. Предмет і завдання.

Тема 2. Стилістичний аспект дослідження англійської мови на сучасному етапі.

Кредит 2. Стилістична фонетика і морфологія.

Тема 3. Виразні засоби та стилістичні прийоми.

Тема 4. Стилістична семіологія.

Кредит 3. Диференціація лексики англійської мови за стилістичними ознаками.

Тема 5. Тропи в нехудожніх та художніх текстах.

Тема 6. Стилістичний синтаксис.

Кредит 4. Функціональні стилі англійської мови.

Тема 7. Визначення поняття «функціональний стиль»

Тема 8. Основні функціональні стилі.

Кредит 5. Стилістичний аналіз англомовних текстів.

Тема 9. Засоби вираження думок автора.

Тема 10. Літературне ставлення читача.

3. Рекомендована література:

Базова

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык. - М.: Флинта: Наука, 2004. – 384 с.
2. Воробйова О.П., Іноземцева І.О., Подолян І.Е. Інтерпретація тексту. – Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2004. – 80 с.
3. Єфімов Л.П. Стилїстика англїйської мови. – Вінниця: Нова книга, 2004. – С. 88-89, 119-125.
4. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилїстика англїйської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 224 с.
5. Кухаренко В.А. Практикум зі стилїстики англїйської мови. Підручник. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2013. – 160 с.
6. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту: підручник для філологічних факультетів. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2012. – 130 с.
7. Мироненко Т.П., Добровольська Л.С. Комунікативно-когнітивна роль метафори у художньому тексті. Міжкультурна германїстика в українському контексті. Матеріали II регіональної наукової конференції. – Миколаїв: МНУ, 2011. – С.54-59.
8. Мироненко Т.П., Добровольська Л.С. Просторово-часовий контекст коротких оповідань Дж. Керол Оутс // «Функциональная лингвистика»: сб. науч. работ / Крымский республик. институт последипломного пед. образования. – Симферополь. - №2. ТОМ №2, - 2011. – С. 49-52.
9. Мироненко Т.П., Добровольська Л.С. Стилїстика сучасного англїйського публіцистичного тексту. Навчальний посібник. - Миколаїв: МНУ ім..В.О.Сухомлинського, 2011. – 190с.
10. Скребнев Ю.М. Основы стилистики английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. – 2-е изд. – М, 2003.
11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля – К., 2006. – 716 с.

Допоміжна

1. Загнітко А. Лінгвістика тексту: Навчальний посібник. – Донецьк: Дон НУ, 2003. – 158с
2. Cognitive stylistics. Language and Cognition in Text Analysis. Ed. by E.Semino and J.Culpeper. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2002.
3. Crasol, D. A Dictionary of Linguistics and Poetics. 5th ed. – Oxford: Blackwell Publishers, 2003. - 508 p.
4. Leech, G.N. and Short, M.H. Style in Fiction (2nd edn.). - London: Longman, 2007.
5. Wales K. A Dictionary of Stylistics. - London: Longman, 2001. - 400 p. URL: <http://155.0.32.9:8080/jspui/bitstream/123456789/1146/1/A%20Dictionary%20of%20Stylistics%20%28%20PDFDrive%20%29.pdf>

4. Інформаційні ресурси

1. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics. – Вінниця: «Нова книга», 2003.
https://www.academia.edu/36825817/%D0%9A%D1%83%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%92_%D0%90_Kukhareno_V_A_A_Book_of_Practice_in_Stylistics
2. <http://www.usingenglish.com>
3. <http://www.world-english.org>
4. http://en.wikipedia.org/wiki/English_language_learning_and_teaching
5. <http://www.english-at-home.com>
6. <https://en.ppt-online.org/198716>
7. <https://studylib.net/doc/6961037/stylistic-differentiation-of-the-vocabulary--literary>
8. <https://pressbooks.ulib.csuohio.edu/bright-continent/chapter/chapter-2-3-stylistic-analysis/>

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання здійснюється за поточними результатами успішності студентів упродовж вивчення курсу, виконання самостійної роботи та здачею екзамену.

6. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика успішності навчання студентів здійснюється за такими формами: усні – бесіда, аналіз виступу студента на практичному чи семінарському занятті, пояснення до виконаного завдання або окремих його розділів, усні повідомлення студентів, відповіді на запитання викладача під час аудиторних занять; письмові – контрольні роботи студентів, самостійна робота, індивідуальні завдання, домашні завдання, конспекти, повідомлення, реферати, з використанням комп'ютерних тестів.

Діагностика успішності навчання студентів під час проведення лекційних занять визначається: виконанням письмових контрольних робіт, тестових завдань; практичних занять визначається: усним опитуванням з теми заняття; розв'язанням практичних завдань, виконанням вправ, письмових контрольних робіт тощо.